

UNIVERZITA KARLOVA 1. lékařská fakulta

Posudek oponenta diplomové práce

Název diplomové práce: Zhodnocení využití GUSS testu u pacientů s poruchou polykání po cévní mozkové příhodě

Název diplomové práce v anglickém jazyce: Assessing the GUSS test in patients with dysphagia after stroke

Autor práce: Bc. Michaela ŠMÍDOVÁ, DiS.

Název studijního oboru: MIP Intenzivní péče

Forma studia: kombinovaná

Vedoucí práce: Mgr. Renata Hakenová

pracoviště: ÚTPO, 1. LF UK v Praze

Oponent práce: Mgr. Milena Vaňková, Ph.D.

pracoviště: ÚTPO, 1. LF UK v Praze

Akademický rok: 2016/17

Hodnotící kritéria závěrečných prací

Závěrečné práce jsou hodnoceny slovně, počtem bodů a navrženým klasifikačním stupněm. Oba hodnotitelé (vedoucí i oponent) vypracují posudek, jehož součástí je bodové hodnocení jednotlivých aspektů práce (v daném bodovém rozpětí a struktuře), návrh klasifikačního stupně a jeho slovní zdůvodnění. Součástí posudku bývají také doporučené otázky k obhajobě.

Bodové rozpětí pro jednotlivé klasifikační stupně je pouze doporučené, hodnotitel se od něj může v odůvodněných případech odklonit (vysoký odborný či společenský přínos práce může převážit drobné nedostatky, anebo naopak zásadní pochybení v klíčovém aspektu může být natolik závažné, že práce není doporučena k obhajobě i přes jiné nesporné kvality).

Klasifikace navržená v posudcích není pro zkušební komisi Státních závěrečných zkoušek závazná, ta k posudkům sice přihlíží, ale rozhoduje se na základě průběhu obhajoby a vlastního uvážení. I v případě jednoho či obou nedoporučujících posudků může student závěrečnou práci před komisí obhajovat.

Hodnocení jednotlivých aspektů teoretické a výzkumné práce

Hodnocená položka	Úroveň a charakteristika položky a odpovídající počet přidělených bodů	Počet bodů
<p>Abstrakt</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Obsahuje abstrakt všechny klíčové části (výchozí, cíle, výzkumné otázky či hypotézy, použité metody, hlavní výsledky a jejich implikace)? ▪ Koresponduje abstrakt s obsahem práce? ▪ Má abstrakt přiměřený rozsah? <p>(0-5 bodů)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nedostatečná úroveň– abstrakt postrádá jasné sdělení ▪ Dobrá úroveň– abstrakt je neúplný nebo v něm chybí jedna či více klíčových částí nebo není konzistentní s cílem, strukturou práce či diskutovanými poznatky ▪ Velmi dobrá úroveň– abstrakt obsahuje všechny položky, ale: jeho vypovídací hodnota je slabá, je příliš dlouhý, je matoucí ▪ Výborná úroveň– kvalitně zpracovaný stručný souhrn obsahující všechny klíčové informace 	<p>3</p>
<p>Abstrakt (slovní hodnocení) Práce obsahuje strukturovaný abstrakt, formálně obsahuje požadované klíčové části, které však věcně neobsahují relevantní souhrnné informace o obsahu předkládané práce. Informace o metodice výzkumného, kvalitativního šetření jsou poměrně vágní a nekompletní (chybí např. informace o způsobu zpracování (analýze a třídění) získaných dat (viz podrobněji v textu posudku), zmíněny nejsou limity autorkou realizovaného výzkumného šetření ani doporučení pro praxi.</p>		
<p>Odůvodnění a rešerše odborné literatury</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Je zdůvodnění práce uvedené v úvodu logické? ▪ Byla zvolena adekvátní literatura a je její záběr vzhledem k tématu dostatečný/úplný? ▪ Je zvolená literatura aktuální? ▪ Je použitá literatura řádně citována? ▪ Je použitá argumentace prezentována standardním způsobem? ▪ Byl dosavadní výzkum podroben kritice? ▪ Je popsána metoda rešerše? ▪ Jsou využívány přednostně primární zdroje? <p>(0-20 bodů)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nedostatečná úroveň– odůvodnění nebo rešerše chybí, význam/přínos práce je pochybný, neposkytuje odpovídající oporu pro tvrzení autora, chybí přehled předešlých výzkumů a/nebo nekriticky přejat, reference na práci jiných autorů je nepřiměřená ▪ Dobrá úroveň– pro zpracování diskutovaného tématu byla vybrána adekvátní odborná literatura. V práci je referováno k odpovídající empirické nebo teoretické bázi. Byla provedena rešerše předešlých výzkumů (ale jenom nebo v převážné míře českých), na něž je v práci správně referováno ▪ Velmi dobrá úroveň– byla zvolena a je podrobně diskutována adekvátní odborná literatura k tématu. Popis základních pramenů nebo teoretického rámce je na standardní dobré úrovni a zohledňuje i práce zahraničních autorů ▪ Výborná úroveň– význam a praktické implikace práce jsou dobře definovány. Teoretický nebo empirický základ je dobře popsán včetně práce zahraničních autorů a v práci diskutován. Je předložen odpovídající a kritický přehled dosavadních výzkumů, který odpovídajícím způsobem interpretuje současné poznatky a kontroverze v oboru. Argumentace použitá v práci může být inovativní a pro obor přínosná 	<p>12</p>
<p>Odůvodnění a rešerše odborné literatury (slovní hodnocení) Autorka se ve zvoleném tématu v teoretické části práce dobře orientuje a zdůvodnění volby tématu práce je srozumitelné. Autorka práce však explicitně nepopsala postup při vyhledávání tematicky relevantních zdrojů literatury, není uvedeno, zda-li vůbec byla realizována rešerše. Není tedy zcela zřejmé, zda autorka v teoretické části práce předkládá systematický přehled dostupné literatury ke zpracovávanému tématu. V textu diplomové práce autorka uvádí české i zahraniční prameny (celkem 50 zdrojů, včetně 23 zdrojů zahraničních).</p>		
<p>Použití metody a logika struktury práce</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Jsou jasně stanoveny a zdůvodněny cíle práce, výzkumné otázky či hypotézy? ▪ Je zdůvodněna volba 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nedostatečná úroveň – výrazné problémy ve výběru nebo popisu jedné nebo více částí práce, zvolené metody neodpovídají cílům, otázkám či hypotézám ▪ Dobrá úroveň– základní části práce jsou popsány na dostatečné úrovni a umožňují porozumět použitým metodám a postupům ▪ Velmi dobrá úroveň– všechny použité klíčové metody a postupy jsou podrobně popsány a odpovídají 	<p>8</p>

<p>použitých metod (rozsah a metoda výběru vzorku, tvorba, zpracování a analýza dat)?</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Jsou všechny použité metody a postupy dobře a podrobně popsány, umožňuje popis replikaci? ▪ Byla věnována pozornost reliabilitě a validitě dat? <p>(0-20 bodů)</p>	<p>současné vědecké praxi</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Výborná úroveň– všechny použité klíčové metody a postupy jsou podrobně popsány a splňují nároky na vědeckou práci, mohou být inovativní a pro obor přínosné 	
<p>Použité metody a logika struktury práce (slovní hodnocení)</p> <p>Autorka se v empirické části práce dopouští četných nepřesností, a to nejen formulačních, ale zejména výzkumně-metodologických, souvisejících s bazální úrovní znalostí principů a metodikou realizace postupu kvalitativního výzkumu.</p> <p>Práce, zejména její 5 kapitola, nazvaná autorkou <i>Empirická část</i>, není logicky strukturována, je nepřehledná. Obsahuje nelogicky členěné následující subkapitoly:</p> <p>5.1. <i>Cíle výzkumné práce</i> 5.2. <i>Metodika</i> 5.3. <i>Kazuistika</i> 5.4. <i>Kvalitativní výzkum</i> 5.5. <i>Výzkumné otázky</i></p> <p>Tyto subkapitoly by bylo jistě možné zahrnout do kapitoly s názvem např. „<i>Metodologie, realizace výzkumu a jeho výsledky</i>“. Není zřejmé, proč autorka subkapitulu 5. 5. zařazuje v tomto zvoleném pořadí až na konec textu této kapitoly. Následně je autorkou teoreticky popsán, avšak nikoli zdůvodněn zvolený (metodický) postup realizace výzkumného šetření. Výzkumné cíle jsou autorkou formulovány obecně a poměrně vágně a ne zcela korespondují např. se všemi formulací otázek rozhovoru s participanty (kap. 5.5), které autorka zaměňuje za výzkumné otázky, jež však nejsou v této kapitole práce explicitně formulovány (autorka uvádí pouze cíle výzkumu a nikoli výzkumné (i dílčí) otázky; kap. 5.1.). (srov. např. autorkou uvedený text „Hlavním cílem práce je ověřit, zda GUSS test a následný stanovený postup ošetřovatelské péče vypracovaného standardu léčebného plánu, vyhovuje všeobecným sestřám.“ Není mi pak zcela jasné, proč oslovovala také logopedy, vzhledem k formulaci hlavního cíle. Autorka práce opomněla také explicitně popsat kritéria pro zařazení participantů do výběru vzorku (na str. 44 uvádí pouze: „Bylo zapotřebí zvolit takové zdravotní sestry, které mají s GUSS testem velké zkušenosti a praxi“, ovšem již nespecifikuje význam sousloví „velké zkušenosti“ apod.</p>		
<p>Zpracování tématu a interpretace získaných poznatků</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Odpovídají všechny uvedené informace soudobému stavu poznání? ▪ Neobsahuje práce zavádějící, či dokonce demagogická tvrzení a polopravdy? ▪ Jsou závěry prezentovány srozumitelně? ▪ Jsou prezentovány všechny relevantní poznatky? ▪ Byly vzaty v potaz silné i slabé stránky práce? ▪ Jsou závěry korektní? ▪ Byly vzaty v úvahu alternativní vysvětlení? ▪ Jsou závěry diskutovány v kontextu soudobého výzkumu? ▪ Jsou učiněna doporučení pro další výzkum nebo opatření? <p>(0-20 bodů)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nedostatečná úroveň – výrazné problémy s prezentací nebo s interpretací výsledků ▪ Dobrá úroveň– prezentované výsledky jsou vnitřně konzistentní. Některé interpretace výsledků jsou přiměřené. Práce zmiňuje některé z jejích hlavních slabých a silných stránek ▪ Velmi dobrá úroveň– výsledky jsou srozumitelně prezentovány a jeví se jako správné. Interpretace výsledků jsou přiměřené. Slabé a silné stránky práce jsou diskutovány včetně implikací pro interpretace poznatků. Práce demonstruje porozumění implikacím diskutovaných poznatků pro další výzkum nebo opatření ▪ Výborná úroveň– výsledky prezentovány srozumitelně a jeví se jako správné. Správná interpretace výsledků je provedena s kritickým zohledněním možných alternativních vysvětlení. Jsou diskutovány slabé i silné stránky práce včetně implikací pro interpretace poznatků. Výsledky jsou diskutovány v kontextu dalších výzkumů a zdůrazňují přínos k rozvoji vědomostí (nebo vývoji nových technik a postupů). Jsou učiněna jasná a odpovídající doporučení pro další výzkum nebo opatření 	<p>10</p>
<p>Zpracování tématu a interpretace získaných poznatků (slovní hodnocení)</p> <p>Výsledky výzkumu jsou autorkou realizovaného přepisu rozhovoru sumarizovány u každé podotázky jako</p>		

„souhrn“, nejedná se tedy o interpretaci analyzovaných dat, zjištěných výsledků výzkumného šetření (srov. kap. 6 předkládané diplomové práce: *Rozbor rozhovorů výzkumných otázek*, s. 45-58). Explicitně není také uveden komentář, interpretace k autorkou zpracovávané kazuistice, jakožto autorkou zvolené metodě kvalitativního výzkumu.

Kapitola, prezentovaná autorkou práce jako *Diskuze* (kap. 7 na str. 56-59) shrnuje autorčiny domněnky (jak sama také v textu uvádí: „...jejich odpovědi byly podle mého očekávání.“; Potvrdily se mé domněnky...“ (s. 56). Autorka neprokázala schopnost zasadit zjištění do širších souvislostí, zcela v této kapitole diplomové práce postrádám komparaci výsledků výzkumného šetření, získaných autorkou a jejich srovnání s výsledky obdobných výzkumných prací, zaměřených na shodnou problematiku (autorka zde uvedla odkaz pouze na jeden zdroj!).

Etické aspekty práce

- Byly vzaty v úvahu etické otázky související s tématem práce a realizací výzkumu?
- Nedošlo k ohrožení zájmů účastníků výzkumu?
- Jsou diskutovány etické konflikty výzkumné činnosti?
- Byla respektována pravidla publikační etiky?
- Jaký byl výsledek shody v systém pro odhalování plagiátů (Thesis)?

(0-10 bodů)

- **Nedostatečná úroveň** – etické otázky jsou opominuty, etická pravidla výzkumu a ochrana osobních údajů nejsou respektována nebo jsou nedostatečně ošetřena
- **Dobrá úroveň**– práce diskutuje etická pravidla a ošetřuje zájmy účastníků výzkumu, nicméně z etického hlediska vykazuje nedostatky, které ale nejsou zásadního charakteru
- **Velmi dobrá úroveň**– práce diskutuje etická pravidla a ošetřuje zájmy účastníků výzkumu
- **Výborná úroveň**– etická pravidla výzkumu a ochrana osobních údajů jsou dostatečně ošetřeny. Jsou diskutovány všechny etické konflikty výzkumné činnosti. Autor bere v potaz společensko-kulturní dopad práce

8

Etické aspekty práce (slovní hodnocení)

Není zcela jednoznačné, zda byl výzkum realizován v souladu s etickými zásadami. Autorka sice na str. 44 uvádí, že rozhovory s participanty byly realizovány na základě písemného souhlasu vrchní sestry a vedoucího lékaře, ale *Seznam příloh* neobsahuje formulář Žádosti o umožnění realizace výzkumu (či jeho vzor), zrovna tak, jako neobsahuje ani formulář (vzor) Informovaného souhlasu pro participanty výzkumného šetření.

Autorka v práci s literaturou a zdroji zachovává jednotnou citační normu. Literatura je v kapitole *Seznam použité literatury* uvedena korektně, výhradu mám pouze k neúplnosti odkazu zdroje č. 49. V textu teoretické práce postrádám v některých případech citace na konkrétní zdroje literatury, např. v případě, kdy autorka uvádí převzatá číselná fakta (např. formulace na s. 16: „Dle Mandysové se v zahraničních zdrojích objevuje výskyt dysfagie u 6-16% obecné populace a u 14-38% seniorů.“; dále např. na str. 22 aj. v textu práce).

Výsledky Protokolu o vyhodnocení podobnosti závěrečné práce v systému Theses ze dne: 06.04.2017

Míra podobnosti: < 5%

Počet podobných dokumentu: 52

Odborný a společenský přínos

- Pojednává práce aktuální/praktický problém?
- Je práce přínosná z hlediska oboru?

(0-10 bodů)

- **Nedostatečná úroveň** – práce se nezabývá společensky aktuálním nebo praktickým problémem
- **Dobrá úroveň**– práce pojednává alespoň částečně aktuální nebo praktický problém v kontextu oboru
- **Velmi dobrá úroveň**– práce pojednává aktuální a praktický problém v kontextu oboru
- **Výborná úroveň** – práce je originální a přínosná pro rozvoj oboru, zabývá se významným společenským problémem

6

Odborný a společenský přínos (slovní hodnocení)

Autorka diplomové práce zvolila zajímavé a aktuální téma, které je však v české odborné ošetrovatelské literatuře již systematicky a přehledně zpracováno (srov. také autorkou diplomové práce uvedený zdroj literatury č. 26) v publikaci *Diagnostika poruch polykání z pohledu sestry*, autorek Mandysové, Škvrňákové (2016). Předkládaná práce se omezila pouze na zpracování problematiky na úzce specializovaných iktových jednotkách. Byť údaje, uvedené v empirické části diplomové práce mají spíše nižší zobecnitelnost, autorka se ani nepokusila o realizaci a aplikaci výsledků výzkumného šetření, jeho možný přesah také pro potřeby sester širšího kontextu oboru intenzivní péče. Potenciál tématu se autorce diplomové práce, nejen v její empirické části, ale také v kapitole č. 8: *Doporučení pro praxi*, nepodařilo vytěžít. Postrádám v práci zejména samotnou autorkou doporučovaný a tedy také vypracovaný metodický pokyn, jehož zpracování snad mělo být obsahem příloh č. 4 a 5, avizovaných autorkou v kapitole *Seznam příloh*, avšak autorkou práce nedoložených. Bylo by

tedy vhodné tyto přílohy zpracovat ještě dodatečně, a v tištěné formě jako Errata vložit do diplomové práce.

Formální úroveň práce

- Obsahuje práce všechny klíčové části?
- Má práce dostatečný či přiměřený rozsah?
- Je práce logicky uspořádána?
- Je práce z formálního hlediska bez chyb?
- Má práce dobrou jazykovou úroveň?
- Jsou soustavně používány zavedené zkratky?

(0-15 bodů)

- **Nedostatečná úroveň** – práce není na odpovídající úrovni zpracována a vnitřně uspořádána, např. chybí některá z jejích klíčových částí, neodpovídá rozsahem požadavkům či je nelogicky uspořádána
- **Dobrá úroveň**– text je z hlediska obsahového i formálního bez zásadních pochybení, práce je úplná a má jasnou strukturu
- **Velmi dobrá úroveň**– práce je zpracována na velmi dobré úrovni, text je vhodně členěn a jsou dodrženy všechny zásady logické i formální strukturace textu
- **Výborná úroveň** – práce je napsána na vysoké akademické úrovni

8

Formální úroveň práce (slovní hodnocení)

K formální a gramatické stránce práce mám připomínky. V práci se vyskytují gramatické chyby a nepřesnosti (srov. např. informace autorkou diplomové práce uváděné údaje o počtu stran v *Identifikačním záznamu* a skutečným počtem číslovaných stran práce a počtem číslovaných stran, uvedených v osnově, skutečný počet příloh aj.).

Doporučená klasifikace práce podle bodového ohodnocení

Doporučený klasifikační stupeň	Bodové rozpětí pro diplomové práce
Výborně	100–86
Velmi dobře	85–71
Dobře	70–56

Práci klasifikuji stupněm: ~~Výborně~~/~~Velmi dobře~~/~~Dobře~~ (56 bodů)

Slovní zdůvodnění navrhovaného klasifikačního stupně¹:

- Práce obsahuje strukturovaný abstrakt, který však svým obsahem ne zcela odpovídá požadavkům.
- Autorka práce nepopsala zcela transparentně postup při vyhledávání tematicky relevantní literatury a zejména pak zpracování výsledků empirických studií do podoby přehledového review.
- Autorka se v empirické části práce dopouští četných nepřesností, a to nejen formulačních, ale zejména výzkumně-metodologických, související se znalostmi bazálních principů a metodikou realizace postupu kvalitativního výzkumu a jeho vyhodnocení.
- Práce, zejména její kapitoly, nazvané autorkou: 5 *Empirická část* a kapitola 6: *Rozbor rozhovorů výzkumných otázek*, nejsou logicky strukturovány a jejich text se tak stává pro čtenáře nepřehledným.
- Výzkumné cíle jsou autorkou formulovány obecně a poměrně vágně a ne zcela korespondují např. se všemi formulací specifických výzkumných otázek v rozhovoru s participanty.
- Autorka práce opomněla explicitně popsat způsob výběru vzorku respondentů (konkrétně kritéria pro zařazení participantů do výzkumného šetření).
- Přílohy obsažené v tištěné verzi předkládané diplomové práce nejsou kompletní (v textu práce chybí příloha č. 4 a č. 5).
- V diplomové práci postrádám autorčiny podněty a možnosti pro případnou aplikaci výsledků výzkumného šetření do praxe a návrh praktických opatření, postupů.

¹V případě hodnocení stupněm neprospěl/a uvést hlavní nedostatky práce a zdůvodnění tohoto rozhodnutí.

Práci doporučuji / nedoporučuji k obhajobě

Otázky a připomínky k obhajobě práce:

Můžete, prosím, specifikovat Vámi použitý výraz „vyhovuje“ ve formulaci hlavního cíle výzkumného šetření? („*Hlavním cílem práce je ověřit, zda GUSS test a následný stanovený postup ošetrovatelské péče vypracovaného standardu léčebného plánu, vyhovuje všeobecným sestřám.*“ s. 36 textu diplomové práce). V které části práce předkládáte a seznamujete čtenáře se „*standardem léčebného plánu*“?

Jaký postup jste zvolila v procesu samotné analytické práce s daty, získanými od participantů metodou rozhovoru?

Jaké konkrétní organizační, příp. odborné řešení, založené na principech EBP, byste z pozice sestry manažerky navrhovala jako opatření zvyšující kompetence nejen sester ale i dalších nelékařských zdravotnických pracovníků za účelem zvýšení efektivity využití GUSS testu u pacientů s poruchou polykání v kontextu klinické praxe a proč?

V Praze, 10 .5. 2017

Mgr. Milena Vaňková, Ph.D.

Místo a datum vypracování posudku

Podpis oponentapráce